

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
20.02.2023. – 24.02.2023.

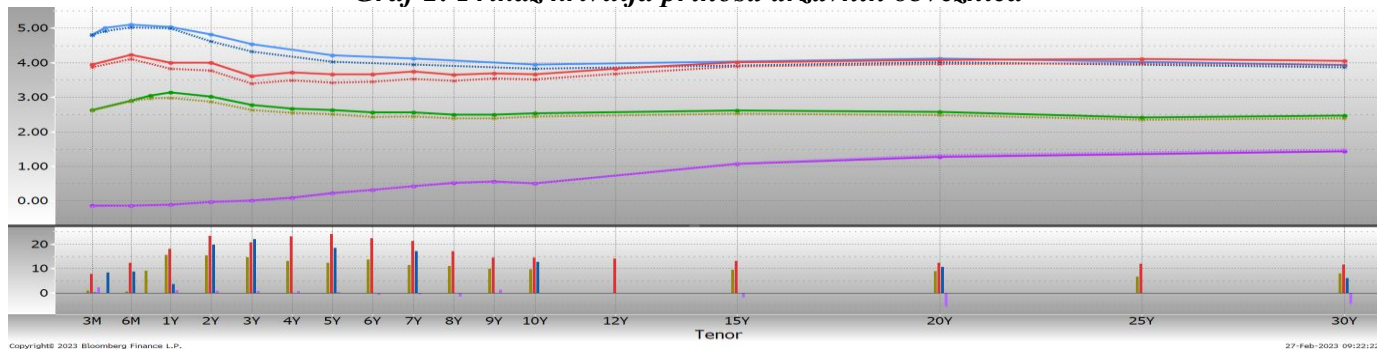
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan						
	17.2.23	-	24.2.23	17.2.23	-	24.2.23	17.2.23	-	24.2.23	17.2.23	-	24.2.23				
2 godine	2.88	-	3.03	↗	4.62	-	4.81	↗	3.79	-	4.03	↗	-0.03	-	-0.02	↗
5 godina	2.51	-	2.63	↗	4.03	-	4.22	↗	3.43	-	3.67	↗	0.22	-	0.24	↗
10 godina	2.44	-	2.54	↗	3.81	-	3.94	↗	3.52	-	3.66	↗	0.51	-	0.50	↘

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	17.2.23	-	24.2.23	
3 mjeseca	2.651	-	2.655	↗
6 mjeseci	2.888	-	2.894	↗
1 godina	3.005	-	3.168	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 24.02.2023. godine (pune linije) i 17.02.2023. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Iako je tokom sedmice zabilježeno volatilno kretanje, prinosi obveznica eurozone su nastavili da bilježe sedmični rast. Najveće promjene zabilježene su na prednjem dijelu krive i to nakon što su proteklog petka prinosi zabilježili priličan rast. Prinosi njemačkih obveznica su povećani između 10 i 15 baznih poena, dok su prinosi italijanskih obveznica povećani između 14 i 27 baznih poena. Predsjednik Deutsche Bundesbank Nagel je u petak izjavio da očekuje snažno povećanje kamatnih stopa u martu jer se inflacija sporo usporava, ali i da ne isključuje potrebu za dodatnim značajnim povećanjem kamatnih stopa nakon marta. Takođe, član UV ECB Rehn je početkom sedmice izjavio da, uzimajući u obzir visoku inflaciju, dodatna povećanja kamatnih stopa nakon marta se čine mogućim, logičnim i odgovarajućim. Dodao je da pretpostavlja da će vrhunac kamatnih stopa biti dostignut tokom ljeta. Predsjednica ECB Lagarde je potvrdila plan povećanja kamatnih stopa za 50 baznih poena na sjednici u martu, te izjavila da šta će doći poslije toga zavisi od ekonomskih podataka. Nekoliko zvaničnika ECB je već ranije u svojim izjavama „otvorilo vrata“ mogućih dodatnih povećanja kamatnih stopa, što je uticalo na to da učesnici na finansijskim tržištima kao vrhunac očekivane kamatne stope na depozite (trenutno 2,5%) povećaju na nivo od 3,75% prvi put. Goldman Sachs je povećao prognoze rasta kamatne stope ECB na depozite banaka (trenutno 2,5%) na nivo od 3,5%, predviđajući dodatno povećanje od 25 baznih poena u junu ove godine. Pored ove izjave, na rast prinosa obveznica uticala je i vijest da je inflacija u SAD bila veća od očekivanja. Takođe, objavljeni podatak da je na početku ove godine u eurozoni, prema finalnim

podacima, zabilježena rekordno visoka temeljna inflacija od 5,3% ide u prilog potrebi nastavka provođenja politike povećanja kamatnih stopa. Oprezniji u svojoj izjavi bio je guverner Centralne banke Francuske De Galhau koji je izjavio da je zabilježena pretjerana volatilnost vezano za pitanje očekivanja vrhunca kamatnih stopa. Smatra da ECB „ni na koji način“ nije u obavezi da povećava kamatne stope na svakoj sjednici od sada do septembra, pri čemu se kamatna stopa na depozite već nalazi na nivou koji ograničava ekonomiju eurozone.

Deutsche Bundesbank je u mjesečnom izvještaju navela da je ekonomija Njemačke zabilježila blažu kontrakciju nego što je očekivano u posljednjem kvartalu 2022. godine, zahvaljujući blažoj zimi, nižim troškovima energenata, iznenađujuće otpornom poslovnom povjerenju i snažnoj potrošnji. Ipak, nakon toga su objavljeni finalni podaci koji su pokazali da je u navedenom periodu zabilježen duplo veći pad GDP-a u odnosu na preliminarne podatke, te je GDP smanjen za 0,4% u odnosu na prethodni kvartal.

Dobit ECB je u 2022. godini iznosila 0, a finansijski gubitak je izbjegnuto zahvaljujući upotrebi rezervacija u iznosu od 1,6 milijardi EUR, a koje sada iznose 6,6 milijardi EUR. Upotreba rezerviranih, ranije akumuliranih sredstava, bila je neophodna kako bi se izvršila isplata centralnim bankama u eurozoni u iznosu oko 2 milijarde EUR, usljed rasta kamatnih stopa koje se desilo u posmatranoj godini. Pored toga na loše finansijske rezultate uticaj je imao i pad vrijednosti vlastitog portfolija i USD portfolija, takođe pod uticajem rasta tržišnih prinosa koji je započeo u prošloj godini.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	FEB	50,7	52,3	50,3
2.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (prelim.)	FEB	49,3	48,5	48,8
3.	PMI indeks uslužnog sektora – EZ (prelim.)	FEB	51,0	53,0	50,8
4.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G)	DEC	-	-1,3%	1,6%
5.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	FEB	-19,0	-19,0	-20,7
6.	ZEW indeks očekivanog povj. investitora – Njemačka	FEB	23,0	28,1	16,9
7.	Ifo indeks poslovne klime – Njemačka	FEB	91,2	91,1	90,1
8.	GfK indeks povjerenja potrošača – Njemačka	MAR	-30,5	-30,5	-33,8
9.	GDP – Njemačka (Q/Q) final.	IV kvartal	-0,2%	-0,4%	0,5%
10.	Stopa inflacije – EZ (final.)	JAN	8,5%	8,6%	9,2%
11.	Stopa temeljne inflacije – EZ (final.)	JAN	5,2%	5,3%	5,2%
12.	Stopa inflacije – Njemačka (final.)	JAN	9,2%	9,2%	9,6%
13.	Stopa inflacije – Italija (final.)	JAN	10,9%	10,7%	12,3%
14.	Stopa inflacije – Finska	JAN	-	8,4%	9,1%
15.	Stopa inflacije – Austrija (final.)	JAN	11,1%	11,2%	10,2%
16.	Proizvođačke cijene – Španija (G/G)	JAN	-	8,2%	14,9%
17.	Maloprodaja – Francuska (G/G)	JAN	-	-2,6%	-5,0%

SAD

Prinosi na američke državne obveznice su tokom protekle sedmice zabilježili rast, koji je više bio izražen na prednjem i srednjem dijelu krive pod uticajem rasta očekivanja da će Fed nastaviti sa povećanjem referentne kamatne stope, kao i pod uticajem objavljivanja podatka o PCE deflatoru, koji je bio iznad očekivanja, te pozitivnih PMI podataka vezanih za prerađivački i uslužni sektor.

Sredinom sedmice objavljen je zapisnik sa posljednje sjednice FOMC-a koji je pokazao da se većina zvaničnika Feda složila da se uspori tempo povećanja kamatne stope na 25 baznih poena, dodavši da su rizici od visoke inflacije i dalje “ključni faktor” koji oblikuje monetarnu politiku, te da je opravdano i dalje povećanje kamatne stope. Istaknuto je da su rizici od rastuće inflacije i dalje izuzetno bitni, te da je potrebno nastaviti povećavati kamatne stope sve dok ne bude jasno da inflacija ide ka ciljanom nivou od 2%. Ekonomisti očekuju da će inflacija potaknuti predsjednika Powella da poveća kamatne stope na veći nivo, te će se kamatne stope održati na višem nivou tokom 2023. godine, pokazalo je istraživanje na Bloombergu.

Predsjednik Feda iz St. Louisa Bullard je izjavio da ukoliko inflacija počne da se smanjuje, tada se rizikuje ponavljanje epizode iz 70-ih godina XX vijeka, kada je postojao period od 15 godina u kojem se ekonomija borila sa inflacijom. Iz tih razloga Bullard je istakao da je potrebno sada djelovati oštro i

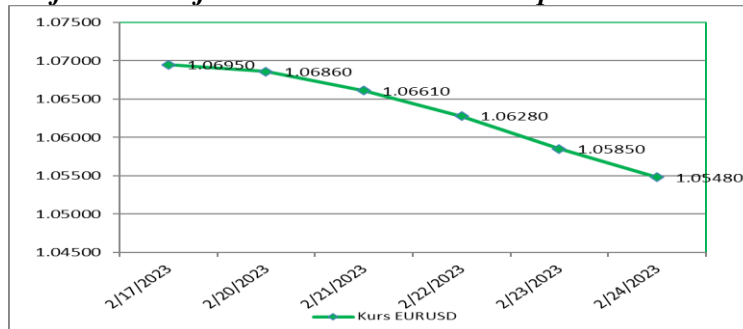
staviti inflaciju pod kontrolu tokom tekuće godine, te dodao da je sada pravo vrijeme za borbu sa istom, s obzirom na to da je tržište rada još uvijek snažno. Bullard je ponovio stav da je nivo kamatnih stopa u rasponu od 5,25 % do 5,50% odgovarajući za izvršenje pomenutih zadataka.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PCE deflator (G/G)	JAN	5,0%	5,4%	5,3%
2.	Lični prihodi	JAN	1,0%	0,6%	0,3%
3.	Lični rashodi	JAN	1,4%	1,8%	-0,1%
4.	GDP (Q/Q) godišnje – (2. prelim. podatak)	IV kvartal	2,9%	2,7%	3,2%
5.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	FEB	47,3	47,8	46,9
6.	PMI indeks uslužnog sektora P	FEB	47,3	50,5	46,8
7.	PMI kompozitni indeks P	FEB	47,5	50,2	46,8
8.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	17. FEB	-	-13,3%	-7,7%
9.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	18. FEB	200.000	192.000	195.000
10.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	11. FEB	1.700.000	1.654.000	1.691.000

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,0695 na nivo od 1,0548.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Članica MPC BoE Mann je tokom protekle sedmice istakla da su dodatna monetarna pooštrenja još uvijek potrebna u Velikoj Britaniji. Mann je istakla da većina prekretnica još uvijek nije vidljiva u podacima, u smislu nedostatka dokaza o velikom padu inflatornih očekivanja, kao i pritiscima na cijene koje želi da vidi prije nego se okonča rast kamatnih stopa. Maloprodaja u Velikoj Britaniji je tokom februara ostala stabilna nakon pada koji je zabilježen u januaru, ali maloprodavci očekuju da će volumen prodaje ponovo biti smanjen u martu, kako rast troškova života umanjuje raspoloživi dohodak.

Povjerenje potrošača u Velikoj Britaniji se tokom februara poboljšalo, gdje su potrošači postali optimističniji u pogledu svojih ličnih finansija i izgleda za ekonomiju, ali njihovo raspoloženje je daleko ispod nivoa koji je bio prije pandemije. Ekonomski izgledi Velike Britanije su dovoljno poboljšani, što ministru finansija Huntu omogućava dodatna sredstva za budžet u iznosu od 10 milijardi GBP (12 milijardi USD) za naredni mjesec. Početkom godine Ured za dodjelu budžeta (Office for Budget Responsibility) je upozorio Huntu da su precijenili srednjoročni ekonomski rast Velike Britanije, te se ministar suočio sa finansijskim poteškoćama u iznosu od više milijardi GBP. Od tada, ekonomski rast Velike Britanije je poboljšán, preduzeća su pojačala investicije, cijene energije su smanjene, a poreski prihodi su bolji od očekivanja.

Ministar vanjskih poslova je upozorio da Sporazum o trgovinskim aranžmanima Sjeverne Irske nakon Brexita neće biti potpisan bez podrške Demokratske unionističke partije (DUP). Premijer Sunak i predsjednica Evropske komisije Ursula von der Leyen se trebaju sastati s ciljem postizanja sporazuma o poboljšanju trgovine koji uključuje i Sjevernu Irsku.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Rightmove cijene kuća (G/G)	FEB	-	3,9%	6,3%
2.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	FEB	47,5	49,2	47,0
3.	PMI indeks uslužnog sektora P	FEB	49,2	53,3	48,7
4.	PMI kompozitni indeks P	FEB	49,0	53,0	48,5
5.	GfK indeks povjerenja potrošača	FEB	-43	-38	-45

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, pa je kurs EURGBP zabilježio pad sa nivoa od 0,8885 na nivo od 0,88319. GBP je deprecirala u odnosu na USD, pa je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,2037 na nivo od 1,1944.

JAPAN

Budući guverner BoJ Ueda je u Donjem domu u petak izjavio da BoJ mora zadržati ultrastimulativnu monetarnu politiku kako bi podržala krhku ekonomiju Japana, upozoravajući na moguće opasnosti podstaknute monetarnim pooštavanjem. Iako je signalizirao mogućnost prilagođavanja politike kontrole krive prinosa (YCC) u budućnosti, Ueda je dodao da banka mora pronaći pravi momenat i sredstva za to. Ueda je izjavio da je nedavno ubrzanje inflacije prouzrokovano uglavnom rastućim troškovima uvoza sirovina, a ne snažnom potražnjom, dodajući da su izgledi za ekonomiju Japana i dalje veoma neizvjesni. Prema njegovom mišljenju, inflacija će se postepeno ubrzavati, ali će biti potrebno neko vrijeme da se održivo i stabilno postigne ciljani nivo od 2%. Gornji dom Parlamenta Japana održaće sjednicu danas kako bi potvrdio imenovanje budućeg guvernera BoJ Uedae, dok se imenovanje zamjenika guvernera BoJ Himino i Uchida očekuje narednog dana.

Zamjenik guvernera BoJ Amamiya je izjavio da BoJ ima dovoljno operativnih alata da postigne nesmetan izlazak iz ultrastimulativne monetarne politike. “Dok se BoJ nalazi u “teškoj” fazi kako bi odbranila gornju granicu prinosa, bilo bi poželjno da se za sada zadrži ultrastimulativna monetarna politika dok ne postigne ciljani nivo inflacije od 2%”, izjavio je Amamiya.

Odlazeći guverner BoJ Kuroda je na sastanku grupe G20 u Indiji izjavio da BoJ namjerava da zadrži ultrastimulativnu monetarnu politiku, jer očekuje da će trenutni rast cijena izazvan uvozom uskoro dostići vrhunac. Prema njegovim riječima, BoJ će zadržati postojeću monetarnu politiku, kako bi održali stabilnu inflaciju od 2%. Guverner Kuroda očekuje da će inflacija u fiskalnoj 2023. i 2024. godini biti ispod 2%, te da Japan više nije u deflatornom okruženju.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	FEB	-	47,4	48,9
2.	PMI indeks uslužnog sektora P	FEB	-	53,6	52,3
3.	PMI kompozitni indeks P	FEB	-	50,7	50,7
4.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) F	JAN	-9,7%	-9,7%	0,9%
5.	Indeks proizvođačkih cijena uslužnog sektora (G/G)	JAN	1,5%	1,6%	1,5%
6.	Stopa inflacije (G/G)	JAN	4,3%	4,3%	4,0%
7.	Stopa temeljne inflacije (G/G)	JAN	3,3%	3,2%	3,0%
8.	Prodaja širom zemlje (G/G)	JAN	-	15,1%	4,0%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 143,27 na nivo od 143,84. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa 134,15 na nivo od 136,48.

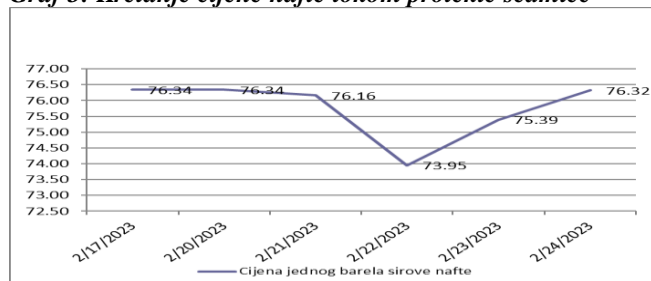
NAFTA I ZLATO

Tržište nafte u ponedjeljak je bilo zatvoreno zbog praznika. Na otvaranju tržišta u utorak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 76,34 USD (EUR 71,38).

Do kraja trgovanja u utorak cijena ovog energenta je blago smanjena pod uticajem zabrinutosti zbog globalnog usporenja, što je imalo snažniji efekat u odnosu na usporenje ponude. U srijedu je nastavljeno smanjenje cijene i to za skoro 3% na dnevnom nivou pod uticajem zabrinutosti zbog mogućeg većeg i dužeg rasta kamatnih stopa u SAD. Morgan Stanley se pridružio JPMorganu u smanjenju prognoza za cijenu nafte, te sada očekuju da bi cijena u prosjeku mogla iznositi 95 USD tokom IV kvartala, dok su ranije očekivali da bi cijena mogla iznositi 110 USD. Od sredine do kraja sedmice cijena nafte je bilježila rast. U četvrtak je ista povećana, kao rezultat ograničene ponude nafte od strane Rusije. Takođe, objavljeni su podaci o stanju zaliha nafte u SAD koji su pokazali da su zalihe, isključujući strateške rezerve, povećane za 7,6 miliona barela u sedmici koja se završila 17. februara. EIA je objavila da su zalihe povećane na 479 miliona barela. U sedmici ranije zalihe su povećane za 16,3 miliona barela. Tokom trgovanja u petak cijena jednog barela sirove nafte je nastavila bilježiti rast jer je mogućnost nižeg izvoza iz Rusije nadoknadila rast zaliha u SAD i zabrinutost zbog globalne ekonomske aktivnosti.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 76,32 USD (EUR 72,35). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena nije zabilježila veće promjene.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

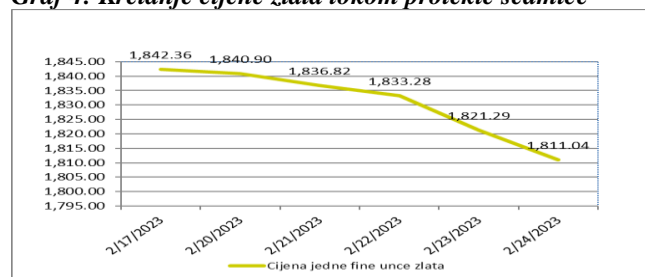

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.842,36 USD (EUR 1.722,64).

Tokom protekle sedmice cijena zlata je imala tendenciju pada, uglavnom pod uticajem aprecijacije USD, dok su investitori bili u iščekivanju daljih poteza Fed-a vezano za monetarnu politiku. Nakon što je u srijedu objavljen zapisnik sa posljednjeg sastanka FOMC-a u kojem je uglavnom primijećen optimističan stav o pitanju daljeg rasta kamatnih stopa, cijena ovog plemenitog metala je dodatno smanjena. Aprecijacija USD i iščekivanje objavljivanja ekonomskih podataka bili su ključni faktori koji su uticali na smanjenje cijene zlata tokom trgovanja u četvrtak. U petak su objavljeni podaci o PCE deflatoru u SAD koji je bio iznad očekivanja i iznad prethodnog nivoa, a što je podstaklo dalju aprecijaciju USD s jedne strane, te pad cijene jedne fine unce zlata s druge strane. Istovremeno, izgledi za nastavak povećanja referentne kamatne stope Fed-a u narednom periodu smanjili su investitorima privlačnost plemenitih metala.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.811,04 USD (EUR 1.716,95), što je ujedno i najniži nivo u posljednja dva mjeseca. Posmatrano na sedmičnom nivou cijena zlata je smanjena za 1,70%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na osnovu njih